

Királyi zászló jár elől

visszhang-játék és skálázó ellenpontok az Énekeskönyv 189. énekéhez

Jellegzetes ókeresztyén képre építi kezdősorát ez a himnusz: a kereszt a mi győzelmi lobogónk. S még jellegzetesebb a folytatás, ahogy megszólítva megszemélyesíti a keresztet a szöveg. Azonban ahogy egy zászló előtt tisztelegve sem a tárgy előtt hajolunk meg valójában, hanem az általa jelzett hatalom előtt, úgy ez az ének sem magát a keresztet, hanem a halált a halálával legyőző Krisztust dicsőíti.

A latin himnusz (*Vexilla regis prodeunt*) alkotóját, *Venantius Fortunatust* (536-610) az „utolsó római költőként” is emlegetik. Ez a verse megtartja az ambrozián himnuszok jellegzetességeit, de rímeket és alliterációkat is alkalmaz. A magyar fordítás *Sík Sándor* pap-költő alkotása.

A dallam az ellenreformáció (katolikus megújulás) idején keletkezett, amikor új dallamokkal igyekeztek a középkori szövegeket énekelteni a római egyházban is, így ellensúlyozva a korálok és gyülekezeti énekek népszerűségét.

A dallam egyszerűségét használja ki a visszhang-játék: a dallamsorok záróhangja kellemesen együtt énekelhető a következő sor kezdetével. Így a három hangot visszhangzó második szólam éneklésére „ráléphet” az első szólam az újabb dallamsorral.

A második játékban (*Skálamenet le és fel, a dallammal azonos kezdőhangról*) az ellenszólam mindig a dallamsor kezdőhangjával azonos hangról indul, és hat hangot lesétál skálaszerűen, majd visszafordul. Csak a záróhang bontja fel ezt a rendet, hogy közösen zárhasson a két szólam az alaphangon. Egyszerűsége miatt ennek a játéknak a megvalósításához nincs szükség kiosztott kottákra, legfeljebb a táblára írhatunk emlékeztető nyilakat vagy kis kottát:

d ↘ m, ↗ s,	r ↘ f, ↗ l,	m ↘ s, ↗ t, s,	r ↘ f, s, d
-------------	-------------	----------------	-------------

A harmadik játék már háromszólamú, bevonja a már mutált fiúkat is az éneklésbe, vagy akár hangszerrel is megszólaltatható az alsó szólam. Ehhez már javaslom kiosztani a kotta másolatát, bár a basszus szólam is szinte kizárólag skálamenetekből áll.

A hat versszak különböző megszólaltatásával egyszerű előadási darabot kapunk.

Bence Gábor

Királyi zászló jár elől

visszhang-játék és skálázó ellenpont

Visszhang-játék

1. Ki - rá - lyi zász - ló jár e - löl, Ke-reszt-fa tit - ka tün - dö - köl,
3. Az ő - si jós - lat, ím, be - telt, Mit a hű Dá - vid é - ne - kelt:

jár e - löl,
ím, be - telt,

10

Me-lyen az é - let hal - ni szállt, S meg-tör - te hol - ta a ha - lált.
"Az Úr, hall - já - tok, nem - ze - tek, Ke - resz-ten tró - nol köz - te - tek."

tün - dö - köl,
é - ne - kelt,

hal - ni szállt,
nem - ze - tek,

a ha - lált.
köz - te - tek.

Skálamenet le és fel a dallammal azonos kezdőhangról

1. Ki - rá - lyi zász - ló jár e - löl, Ke-reszt-fa tit - ka tün - dö - köl,
2. Ke - gyet-len lán - dzsa ver - te át Go-nosz va - sá - val ol - da - lát,

5. Vi - lát bú - né - nek zá - lo - gát Te hor-doz - tad, te bol - dog ág.

9

Me - lyen az é - let hal - ni szállt, S meg-tör - te hol - ta a ha - lált.
S melyszeny-nyet, vét - ket el - tő - rölt: Be - lő - le víz és vér ö - mölt.

Az el - len - ség go - nosz fe - jét Meg - vál-tónk raj - tad zúz - ta szét.

Lépegető basszus szólam

4. Raj - tad tün - dök - lik, drá - ga fa, Ki - rá - lyi vér - nek bí - bo -
1. Ki - rá - lyi zász - ló jár e - löl, Ke-reszt-fa tit - ka tün - dö -

6. Szent - há - rom - ság, dics - csér - je - nek, Üd - vös - ség kút - ja, min - de -

8

ra. Ó, vá - lasz - tott je - les - fa - ág, Ki szent tes - tét ka - rol-tad át!
köl, Me-lyen az é - let hal - ni szállt, S meg-tör - te hol - ta a ha - lált.

nek! Le-gyen győ - zel - münk, add - meg ezt, A di - a - dal - mas szent - ke - reszt!